

Brandsäkerhet

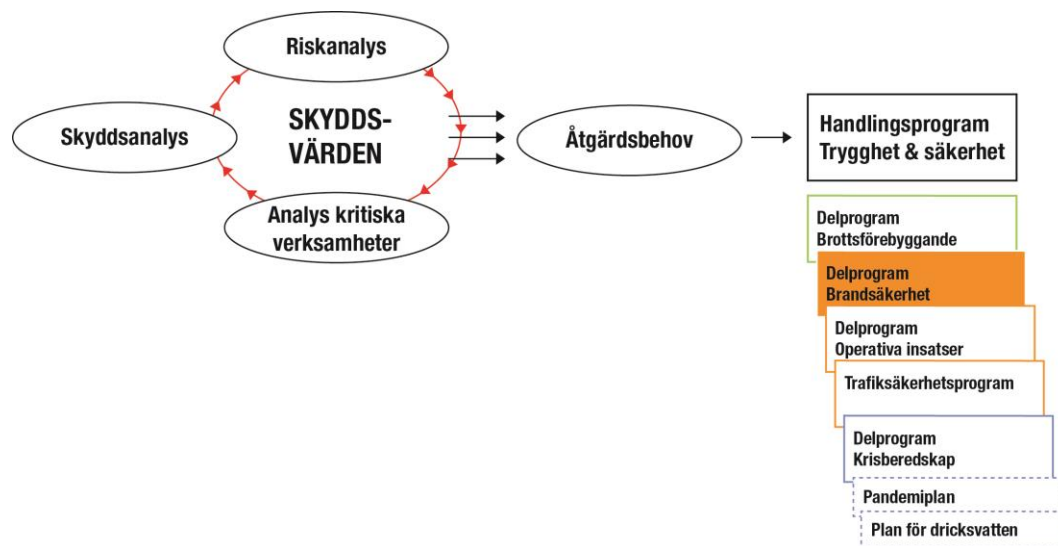

Delprogram till handlingsprogram trygghet och säkerhet 2015-2018

Antagen av kommunfullmäktige den 25 februari 2016, § 4

HABO KOMMUN

Dokumentet *Brandförebyggande verksamhet* är framtaget av räddningstjänsten och är ett delprogram till *Handlingsprogram trygghet och säkerhet 2015-2018* antaget av kommunfullmäktige 2016-02-XX §XX.

Illustrationer: Staffan Nylander

Innehåll

Allmänt.....	5
Riskbild	6
Mål för brandsäkerhetsarbetet.....	6
Strategi för brandsäkerhet i kommunen.....	6
Att stödja den enskilde	7
Tillsyn LSO och LBE	8
Brandskydd i byggprocessen	11
Rengöring och brandskyddskontroll.....	11
Tillståndsprovning Lag om brandfarliga och explosiva varor.....	12
Riskbaserat arbete	12
Brandutredning.....	12
Remisshantering övriga myndigheter	13
Riskhänsyn i fysisk planering	13
Kompetens inom den brandförebyggande verksamheten	13

Allmänt

För Habo kommun finns ett *Handlingsprogram för trygghet och säkerhet* antaget av kommunfullmäktige 2016-02-XX §XX. Detta delprogram för brandförebyggande verksamhet är ett underliggande dokument till handlingsprogrammet och anger hur den brandförebyggande verksamheten enligt *Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor* ska bedrivas. Delprogrammet är antaget av Kommunfullmäktige 2016-02-XX §XXX.

För att kunna uppnå ett effektivt brandförebyggande arbete regleras kommunens åtgärder och organisation av olika program, planer och styrdokument enligt nedan.

Dokument	Beskrivning	Antas av
Handlingsprogram för trygghet och säkerhet	Redovisar det systematiska säkerhetsarbete som kommunen bedriver	Kommunfullmäktige
Delprogram för brandförebyggande verksamhet	Redovisar hur kommunen stödjer den enskilde genom rådgivning information och utbildning samt bedriver tillsyn, sotning och brandskydds kontroll	Kommunfullmäktige
Rutiner	Rutiner och instruktioner som behövs för verksamheten	Räddningschef och stf räddningschef

I detta delprogram finns de styrdokument angivna som har betydelse för den brandförebyggande delen av verksamheten.

Kommunstyrelsen är den nämnd och Räddningstjänsten den förvaltning som organiserar det brandförebyggande arbetet som kommunen enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ska svara för.

Brandsäkerhet i kommunen uppnås genom

- ✓ att den enskilde (*individ, verksamhet, fastighetsägare*) har god kunskap och tar ansvar för sin brandsäkerhet
- ✓ att alla bostäder är utrustade med minst en fungerande brandvarnare
- ✓ goda utrymningsmöjligheter
- ✓ att det finns fungerande skydd mot brandspridning mellan fastigheter

att kommunen:

- ✓ stödjer den enskilde genom utbildning, rådgivning och information
- ✓ att kontrollera brandsäkerheten genom tillsyn
- ✓ att ansvara för sotning och brandskydds kontroll av eldstäder
- ✓ att stödja andra myndigheter i frågor om brandsäkerhet inom deras respektive verksamhetsområden

Riskbild

Varje år inträffar cirka 25 bränder i kommunen, hälften av dessa i byggnader och hälften i det fria. Av byggnadsbränderna där bränder i bostäder dominerar är en del utvecklade bränder, dvs. bränder som lämnat startföremålet. Förutom personskador och dödsfall orsakar bränderna egendomsskador för runt 7 miljoner kronor varje år. Dessutom har bränder potential att utvecklas till katastrofala händelser med många omkomna eller omfattande brandspridning. För detaljerade uppgifter om riskbilden hänvisas till dokumentet Riskanalys 2015. Underlag till handlingsprogram Trygghet och säkerhet 2015-2018.

Mål för brandsäkerhetsarbetet

Brandsäkerhet kan grovt delas in i två huvudspår, dels att arbeta för att bränder inte skall inträffa och dels att minimera skadorna.

- ✓ *att den enskilde (individ, verksamhet, fastighetsägare) har god kunskap och tar ansvar för sin brandsäkerhet*
- ✓ *att goda utrymningsmöjligheter finns i byggnader där människor vistas*
- ✓ *att alla bostäder är utrustade med minst en fungerande brandvarnare*
- ✓ *att offentliga eller andra byggnader där individer vistas tillfälligt erbjuder möjlighet utrymma innan farlig miljö uppstår i samband med brand*
- ✓ *att det finns fungerande skydd mot brandspridning mellan fastigheter*
- ✓ *att kunskapen om brandsäkerhet ökar i samhället*

Strategi för brandsäkerhet i kommunen

Satsningar

Under mandatperioden avser kommunen:

- ✓ *Att ytterligare verka för att utveckla brandskyddet hos äldre och funktionsnedsatta, i syfte att erbjuda ett rimligt skydd.*

Satsningen syftar till att den under mandatperioden skapas ett arbetssätt för att identifiera individer som har en förhöjd risk att drabbas av brand och för dessa verka för att kunna erbjuda ett rimligt skydd. Exempel på detta kan vara system för att minska risken för köksrelaterade köksbränder, tidig detektering eller automatisk släckanläggning.

- ✓ *Att utbilda och informera invånare där räddningstjänst, polis och ambulans har lång inställetid.*

Satsningen syftar till att med hjälp av utbildning information tillse att människor får rätt kunskap för att kunna agera på ett korrekt sätt i händelse av en olycka.

Att stödja den enskilde

Verksamhetsmål

Den enskilde ska ha god kunskap och ta ansvar för sin brandsäkerhet. Genom rådgivning, utbildning och information ska enskilda individer och organisationer stödjas i denna strävan.

Hur verksamheten är ordnad och planeras

Utbildning, information och rådgivning är ett led i att förhindra och begränsa konsekvenserna av olyckor.

Utbildning av kommuninvånare, företag och organisationer bedrivs av räddningstjänsten i samverkan med andra organisationer. Samtliga andra- och femteklassare och åttondeklassare nås årligen av brandskyddsinformation i skolan. Förutom skolbarn utbildas även stora delar av kommunens personal, samt privata och andra offentliga organisationer och företag. Totalt utbildas cirka 500 personer årligen i brandskydd i kommunen.

För spridning av brandskyddsbudskap används bland annat kommunens hemsida, informationskampanjer, aktivt samarbete med media och personliga kontakter vid olika arrangemang. I samband med tillsyn i flerfamiljshus informeras de boende via hembesök av räddningstjänstens personal. Särskild vikt läggs vid information om vikten av en fungerande brandvarnare och ett korrekt beteende vid brand.

Vid räddningstjänsten bedrivs brandteknisk rådgivning till medborgare, verksamheter, samt i samband med ny- och ombyggnationer. I samband med införande av systematiskt brandskyddsarbete inom fastigheter och verksamheter, stöder räddningstjänsten med information, utbildning, rådgivning och underlagsmaterial.

Arbetet med att utföra riktade förebyggande insatser mot särskilt riskutsatta grupper ska utvecklas. Räddningstjänsten ska arbeta med detta tillsammans med socialförvaltningen, tekniska kontoret och landstinget. Arbetet innebär att de särskilt riskutsatta personerna ska identifieras och därefter erbjudas särskilt stöd anpassat till den enskildes situation.

Tillsyn LSO och LBE

Verksamhetsmål

Att ett skäligt brandskydd uppfyller lagstiftningens krav ska kontrolleras genom tillsyn.

Hur verksamheten är ordnad och planeras

LSO - Lag om skydd mot olyckor 2 kap. 2 §

Tillsyn av 2 kap. 2 § görs över byggnader och anläggningar för att säkerställa ett skäligt brandskydd. Tillsynen utgörs i huvudsak av kontroll av det samlade brandskyddet som finns på enskilda verksamheter, byggnader eller anläggningar. Vid kontroll av brandskydd beaktas verksamhetens systematiska arbete med brandskydd samt om befintlig skyddsnivå är skälig.

Tillsynen kan även utgöras av kontroll av vissa delar av brandskyddet på grupper av verksamheter, byggnader eller anläggningar, s.k. tematillsyner.

Planerad tillsyn görs löpande under året på verksamheter, byggnader och anläggningar som redovisas under rubriken ”Planerad tillsyn under 2016-2018” i detta dokument.

Tillsyn kan även utföras på förekommen anledning:

- ✓ *Tillsyn på föreningslokaler som uppbär kommunalt bidrag.*
- ✓ *Tillsyn på verksamheter i samband med ansökan om alkohol- och polistillstånd.*
- ✓ *Tillsyn vid ny eller ändrad verksamhet.*
- ✓ *Tillsyn vid kännedom eller misstanke om brister i brandskyddet.*

Lag om skydd mot olyckor 2 kap. 3 §

Ägare av vissa byggnader eller anläggningar är tillsammans med nyttjanderättshavare skyldiga lämna in en skriftlig redogörelse över brandskyddet. Tillsynen innebär kontroll av att de byggnader, anläggningar och nyttjanderättshavare som omfattas av Statens räddningsverks föreskrifter om skriftlig redogörelse för brandskyddet (SRVFS 2003:10), inkommer med skriftlig redogörelse inom angiven tid, samt att innehållet är korrekt.

Tillsynen utförs genom uppföljning av inkomna redogörelser och görs fortlöpande för nya verksamheter och i samband med att ny redogörelse begärs in.

Lag om skydd mot olyckor 2 kap. 4 §

Tillsyn av 2 kap. 4 § skall göras om anläggningar finns där verksamheten innebär fara för att en olycka skall orsaka allvarliga skador på människor eller miljö. Länsstyrelsen beslutar efter samråd med kommunen vilka anläggningar som omfattas av dessa skyldigheter.

Tillsynen utförs genom granskning och bedömning av anläggningens riskanalyser samt besök på plats och kan samordnas med andra berörda myndigheters tillsyn samt i samband med tillsyn över 2 kap. 2 §.

LBE - Lag om brandfarliga och explosiva varor

Tillsynen utgörs i huvudsak av kontroll av hantering av brandfarlig och explosiva vara på enskilda verksamheter. Vid kontroll av hanteringen beaktas verksamhetens systematiska arbete med säkerheten i hanteringen och att krav och villkor ställda i lag, förordning, föreskrifter och tillstånd uppfylls.

Tillsynen kan även utgöras av kontroll av vissa delar av hanteringen på grupper av hanteringsställen, s.k. tematillsyner.

Planerad tillsyn görs i första hand i samband med tillsyn av 2 kap. 2 § lag om skydd mot olyckor. Särskild tillsyn enligt Lag om brandfarliga och explosiva varor kan även utföras på förekommen anledning:

- ✓ *Tillsyn vid ny eller ändrad verksamhet.*
- ✓ *Tillsyn vid kännedom eller misstanke om brister i hanteringen.*

Faktorer som styr urvalet av planerad tillsyn

- ✓ *Stor risk för, eller stora konsekvenser vid, brand.*
- ✓ *Behovet av systematiskt brandskyddsarbete för att säkerställa brandskyddet.*
- ✓ *Erfarenheter från utförda brandutredningar.*
- ✓ *Erfarenheter från tidigare tillsyner (med avseende på såväl grupper av byggnader, anläggningar eller verksamheter som enskilda byggnader, anläggningar eller verksamheter).*
- ✓ *Väsentliga eller ofta förekommande förändringar som påverkar brandskyddet.*
- ✓ *Ansökan om alkoholtillstånd.*
- ✓ *Ej inlämnad skriftlig redogörelse av brandskyddet eller brister i densamma.*
- ✓ *Brister i brandskyddet eller i säkerheten vid hantering av brandfarliga och explosiva varor (som redovisats i den skriftliga redogörelsen av brandskyddet eller som framkommit på annat sätt).*
- ✓ *Tillstånd att hantera brandfarlig vara.*

Planerad tillsyn under 2016-2018

Lag om skydd mot olyckor

Under perioden planeras tillsyn på följande verksamheter:

- ✓ *Nya verksamheter där tillsyn inte genomförts tidigare och där riskerna för brand inte kan antas vara ringa.*
- ✓ *Befintliga verksamheter där räddningstjänsten bedömer att riskerna för brand inte kan antas vara ringa och där räddningstjänsten vid tidigare genomförda tillsyner bedömt omfattningen av den fortsatta tillsynen.*
- ✓ *Verksamheter där tillsyn särskilt prioriteras under perioden är träkyrkor, skolor, flerbostadshus och vårdanläggningar, samt tillsyn av livräddningsutrustning.*

Vissa verksamheter där riskerna för-, eller konsekvenserna vid brand, bedöms som större än övriga verksamheter i kommunen genomförs tillsyn årligen. Dessa verksamheter bedöms år för år och är större samlingslokaler, restauranger med alkoholtillstånd och kvällsverksamhet, samt de verksamheter som omfattas enligt LSO 2 kap. 4§, enligt Länsstyrelsens beslut.

Lag om brandfarliga och explosiva varor

Under perioden planeras tillsyn på följande verksamheter:

- ✓ *Bensinstationer.*
- ✓ *Försäljningsställen med tillstånd hantering av brandfarliga och/eller explosivvaror.*
- ✓ *Skolor*
- ✓ *Verksamheter med större mängd brandfarlig vara.*
- ✓ *Övriga verksamheter med tillstånd av explosivvaror.*

Nedan redovisas en preliminär tillsynsplanering för åren 2016-2018. Viss omfördelning kan komma att ske inför beslut om tillsynsplanering årligen.

2016	2017	2018	Utblick 2019-
Verksamheter där tillsyn genomförs årligen	Verksamheter där tillsyn genomförs årligen	Verksamheter där tillsyn genomförs årligen	Verksamheter där tillsyn genomförs årligen
Flerbostadshus	Flerbostadshus	Flerbostadshus	Flerbostadshus
Nya verksamheter	Nya verksamheter	Nya verksamheter	Nya verksamheter
Livräddningsutrustning	Livräddningsutrustning	Livräddningsutrustning	Livräddningsutrustning
Samlingslokaler/publika lokaler	Samlingslokaler/publika lokaler	Samlingslokaler/publika lokaler	Samlingslokaler/publika lokaler
Skolor, förskolor	Skolor, förskolor	Skolor, förskolor	Skolor, förskolor
Industri o lager	Industri o lager		Vårdanläggningar
Bensinstationer	Butiker o övrig handel	Butiker o övrig handel	
Verksamhet med större mängd brandfarlig vara	Restauranger	Restauranger	
	Försäljningsställen av explosiv vara (fyrverkerier)	Hotell o pensionat	

Brandskydd i byggprocessen

Verksamhetsmål

Ett bra brandskydd i nya och ombyggda byggnader ska uppnås genom tydligt fokus på brandskydd i byggprocessen.

Hur verksamheten är ordnad och planeras

Brandskydd vid ny- och ombyggnation hanteras i byggprocessen enligt *Plan- och bygglag (2010:900)*. Räddningstjänsten svarar på samtliga inkomna bygglovsremisser. I de bygglovsansökningar och anmälningar som räddningstjänsten bedömer särskilt komplexa med avseende på brandskydd, medverkar räddningstjänsten med utlåtande i tidigt skede, vid tekniskt samråd, byggarbetsplatsbesök och vid slutsamråd. Räddningstjänsten medverkar även med brandteknisk rådgivning till byggherren och övriga i ett byggprojekt.

Rengöring och brandskyddskontroll

Verksamhetsmål

God säkerhet mot eldstadsrelaterade bränder ska uppnås genom rengöring och brandskyddskontroll av eldstäder och imkanaler.

Hur verksamheten är ordnad och planeras

Rengörings- verksamheten och brandskyddskontrollen inom Habo kommun bedrivs på entreprenad. För närvarande har kommunen avtal med Gösab för brandskyddskontroll och rengöring.

Verksamheten bedrivs enligt med gällande lagstiftning och föreskrifter. I kommunen finns totalt ca 4 400 sotnings- och brandskyddskontrollobjekt. Kommunstyrelsen har antagit sotningsfrister, samt regler för handläggning av ansökan om egensotning (möjlighet för ägare att själv utföra rengöring).

Särskild vikt läggs vid att nyinstallation av röckanal och eldstad ska utföras på ett korrekt sätt. Dessa ärenden handläggs inom ramen för byggprocessen.

Tillståndsprovning Lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

Verksamhetsmål

God säkerhet vid hantering av brandfarliga och explosiva ämnen ska uppnås genom tillståndsprovning.

Hur verksamheten är ordnad och planeras

Räddningstjänsten prövar ansökningar om hantering om brandfarlig- och explosiv vara. Ansökningarna prövas utifrån de lokala förutsättningarna och kraven i Lag om brandfarliga och explosiva varor och tillämplig förordning, föreskrifter och allmänna råd. Särskild rutin finns utarbetad för denna handläggning.

Riskbaserat arbete

Verksamhetsmål

Konkreta och uppenbara risker för bränder och olyckor ska förebyggas genom direkta åtgärder.

Hur verksamheten är ordnad och planeras

I vissa fall finns uppenbara och i närtid möjliga risker som kan utvecklas till olyckor och bränder. Exempel på det är vågor av anlagda bränder och extrema torrperioder med hög brandrisk. Arbetet mot anlagd brand sker på räddningstjänsten i samverkan med polismyndigheten och andra intressenter. Arbetet bedrivs problemorienterat.

Beslut om eldningsförbud enligt FSO 2 kap. 7 § fattas av räddningschefen enligt delegationsordning.

Brandutredning

Verksamhetsmål

Orsak, förlopp och brandskyddsåtgärder ska utredas efter inträffande bränder.

Hur verksamheten är ordnad och planeras

Olycksutredningarna skall vara ett underlag för såväl planeringen av kommunens förebyggande arbete som för planeringen av räddningsinsatser. I stort kan utredningarna delas in i tre huvudbeståndsdelar: orsaksutredning, förloppsutredning och insatsutvärdering. Utredningar sker i tre nivåer beroende på hur allvarlig olyckan varit. Resultaten av utredningarna kommuniceras som statistik och i vissa fall som rapporter. Utredningarna utgör underlag för uppföljningen och utvärderingen av handlingsprogram och andra styrdokument.

Remisshantering övriga myndigheter

Verksamhetsmål

Räddningstjänsten ska svara upp mot övriga myndigheters frågeställningar inom skydd mot olyckor.

Hur verksamheten är ordnad och planeras

Räddningstjänsten bevakar frågor och yttrar sig rörande skydd mot olyckor i remisser från polismyndigheten, socialförvaltningen (alkoholtillstånd) och länsstyrelsen.

Riskhänsyn i fysisk planering

Verksamhetsmål

Risker ska kartläggas och beaktas i kommunens fysiska planering.

Att ta rimlig hänsyn till olika risker när vi bygger vårt samhälle är givetvis en självklarhet. Krav på riskhänsyn finns bland annat i *plan- och bygglagen (2010:900)* och som en del i kommunens risk- och sårbarhetsarbete. Översvämningar, ras/ skred och stormar är exempel på händelser som har identifieras särskilt i kommunens riskanalys

Kommunens arbete med översikts- och detaljplaner innehåller hänsyn till risk för olyckor. Dessutom bevakar Räddningstjänsten frågor om riskhänsyn i remissvar till Byggnadsnämnden.

Kompetens inom den brandförebyggande verksamheten

Den kompetens som åtgår till den brandförebyggande verksamheten är brandingenjörer, brandmästare, brandmän och informatörer. Omfattande, komplexa och/eller känsliga tillsynsärenden handläggs av två tjänstemän för att säkerställa rätt bedömningar och kvalitet. Habo kommun har egen anställd personal samt genom avtal med Jönköpings kommun tillgång till dessa kompetenser.

Vem och hur myndighetsbeslut fattas på delegation från Kommunstyrelsen redovisas i delegationsbestämmelser för Kommunstyrelsen Habo kommun.

